

UNIVERSITY
OF TAMPERE

This document has been downloaded from
Tampub – The Institutional Repository of University of Tampere

The permanent address of the publication is <http://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201210301071>

Author(s):	Peltonen, Kirsi
Title:	Älä lyö lasta
Year:	2011
Journal Title:	Duodecim
Vol and number:	127 : 8
Pages:	812-813
ISSN:	0012-7183
Discipline:	Psychology
School /Other Unit:	School of Social Sciences and Humanities
Item Type:	Journal Article
Language:	fi
URN:	URN:NBN:fi:uta-201210301071
URL:	http://www.terveysportti.fi/xmedia/duo/duo99476.pdf

All material supplied via TamPub is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorized user

Älä lyö lasta

*Älä enää lyö
nämä mustelmat, arvet lyöntien häviää
Älä enää lyö
vaan siltikin sieluun henkinen kipu jää*

*Älä enää lyö
se tuska ja pelko on elinikäinen
Älä enää lyö
ja varjona kannan sen
Timo Rautiainen & Trio Niskalaukaus, sanat Vexi Salmi*

Lapsen fyysinen kurittaminen kriminalisoitiin Suomessa vuonna 1984. Kahdenkymmenen vuoden aikana kuritusväkivallan määrä on saatu vähenemään kahdella kolmanneksella. Pieni osa vanhemmista katsoo kuitenkin yhä oikeudekseen läimäyttää kotiintuloajan ylittänyttä nuorta tai potkaista tätä silloin, kun jokin asia muuten vain sattuu ottamaan päähän. Vielä lohduttomammaksi tilanteen tekee se, että valitettavan usein lapset, joita lyödään, katselevat myös sivusta muuta perheen sisäistä väkivaltaa ja alistamista.

Tutkimustuloksemme lähes 10 000 15-vuotiaan suomalais- ja tanskalaisnuoren väkivalta-kokemuksista osoittivat, että noin 30 % nuorista oli tutkimusta edeltäneen vuoden aikana kokenut kotona henkistä väkivaltaa, kuten mitätöintiä, haukkumista ja uhkailua. Perinteisesti kuritusväkivallaksi miellettyjä tekoja, kuten tukistamista, tönimistä tai läimäytyksiä, oli saanut osakseen noin 6 % nuorista. Tiettyä varovaisuutta tulisi kuitenkin noudattaa kuritusväkivalta-termin käytössä. Kuka määrittelee aukottomasti sen, milloin väkivaltaa on käytetty kasvatuskeinona ja milloin se on vanhemman arvaamatonta tai tilanteeseen nähden liioiteltua aggressiota? Vakavaa väkivaltaa, kuten potkimista tai lyömistä oli kokenut 2 % nuorista. Vakavassa väkivallassa ei ole veteen piirrettyä viivoja.

Mitä vakavampaa väkivaltaa aineistomme nuoriin oli kohdistunut, sitä vakavampaa

psykykkisiä oireita heillä oli. Psykykinen oireilu näkyi sekä sisäänpäin kääntyneenä oireiluna – murehtimisena ja pelokkuutena – että ulospäin suuntautuneena ongelmakäyttäytymisenä, kuten levottomuutena ja keskittymiskyvyttömyytenä. Merkityksellistä on se, että jopa jo sanallinen väkivalta näyttäisi olevan yhteydessä psykykkiseen pahoinvointiin. Kun vanhempi, jonka ydintehtävänä on suojeleminen, käyttäytyykin arvaamattomasti ja lapsensa psykykkistä tai fyysistä olemassaoloa uhaten, joutuu lapsi vaikean tehtävän eteen: millaisen kuvan hän muodostaa vanhemmastaan ja itsestään? Alttiuteen erilaisille mielenterveysoireille ja ongelmakäyttäytymiselle vaikuttaa hyvin pitkälle se, miten ja kenen kanssa lapsi tätä kysymystä käsittelee ja millaisiin tuloksiin hän tulee.

Muut Suomessa tehdyt tutkimukset osoittavat, että perheväkivaltaa kokevat lapset ja nuoret eivät valitettavasti etsi apua, vaikka kokevatkin terveytensä ja elämänsä huonommaksi kuin ikätoverinsa yleensä. Avun täytyy siis löytää lasten luo eikä päinvastoin. Mitä suurempi joukko terveydenhuolto-, sosiaali- ja oikeusalan ammattilaisista tiedostaa tämän, sitä suuremmat mahdollisuudet on ehkäistä sekä väkivaltakokemusten kasautumista että siihen liittyvää nuorten pahoinvointia.

Yhteiskunnan näkökulmasta kyse on väliintuloista kuten tämän vuoden tammikuussa voimaan tulleesta rikoslain muutoksesta. Se

mahdollistaa syytteen nostamisen alaikäiseen ja läheiseen kohdistetusta lievästä pahoinpitelystä niin sanotusti yleisen edun nimissä eli silloinkin, kun asianomistaja ei vaadi rikokseen syyllistyneelle rangaistusta. Vanhemman näkökulmasta kyse on oman itsensä hoitamisesta. Parasta väkivaltaisuuden ehkäisyä on omaan väsymykseen puuttuminen, avun hakeminen mielenterveyden järkkyessä ja tukiverkoston rakentaminen arjen ongelmista selviytymiseksi. Hyvinvoivalla vanhemmalla on resursseinaan muutakin kuin nyrkit. ■

KIRSI PELTONEN, psykologi, tutkija

Kirjoittaja on tutkimusryhmineen selvittänyt vanhempien väkivaltaisuuden yhteyttä lapsen psyykkiseen oireiluun.

Kuva: iStock